

İMANIN RÜKUNLARI

6

الإيمان بالقدر

QƏDƏRƏ İMAN

من أركان الإيمان

الإيمان

بالقدر

Şeyx

Heysəm Sərhan

"Sünnə" tədris mərkəzinin rəhbəri

Tərcümə edən: İlqar Eyvazovlu

Azərbaycan dili

اللغة الأذرية

İMANIN RÜKUNLARI: QƏDƏRƏ İMAN

İmanın dirəkləri vardır ki, onun üzərində dayanır və onlarsız iman səhih olmur.

Bunlardan biri də Qədərə imandır.

Qədərə iman, Uca Allahın kainatda baş verən hər şeyi Öz əzəli elminə və hikmətinin tələbinə görə təqdir etməsidir.¹

Qədərə imanın bir neçə mərtəbəsi var. Bunlar:

- ▶ Allahın əzəli elminə, Onun hər şeyi elmlə əhatə etdiyinə, nə olub, nə olur, nə olacağını, ümumi və təfərrüatlı şəkildə bildiyinə iman etmək.

Uca Allah buyurur:

قال تعالى: ﴿إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝﴾ [الأنفال: ٧٥]

“Həqiqətən, Allah hər şeyi bilir.”²

Onun elmi yenilənməz (cahillik qarışa bilməz), elmdən sonra heç bir unutqanlıq da baş verə bilməz.³

- ▶ Qədərə imandan biri də, Yazıya iman etməkdir. Biz iman edirik ki, Allah məxluqların qədərini əzəli eiminə

¹ Əqidətül əhli sunnə val Camaa libni Useymin 27

² əl-Ənfal surəsi, 75-ci ayə

³ Əqidətül əhli sunnə val Camaa libni Useymin 27

dayanaraq Lövhi-məhfuzda yazmışdır. Qiyamətə qədər baş verib keçənlər, baş verənlər, baş verəcək hər şey Allah yanında yazılıb.

Uca Allah buyurur:

قال تعالى: ﴿وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ﴾ [يس: ١٢]

Biz hər şeyi açıq-aydın Yazıda (Lövhi-məhfuzda) qeydə almışıq.(
Ya sin surəsi, 12-ci ayə)

Hədisdə Peyğəmbər ﷺ buyurub:

“Allah ilk olaraq qələmi yaratdı və ona “yaz” dedi və o, sonsusa qədər baş verəcəkləri yazdı.”⁴

- Qədərə iman arasında iradə və istəyə iman da var. Biz iman edirik ki, bu kainatda baş verənlər Allahın iradəsi və istəyi ilədir. Allah nəyi istəyərsə o olar və nəyi istəməzsə o olmaz

Ondan etdiyi işlər barəsində (hikmət və səltənətinin mükəmməlliyinə görə) soruşulmur , əksinə insanlar etdiyi əməllərə görə soruşulur.⁵

⁴ Abu Davud 4700. Tirmizi 3319

⁵ Əqidətül əhli sunnə val Camaa libni Useymin 28

- Qədərə iman arasında yaradılışa və icad etməyə iman da var. Biz iman edirik ki, Allah hər şeyin yaradıcısıdır. Ondan başqa heç bir yarıdan və Ondan başqa heç bir Rəbb yoxdur. Ondan başqa hər şey yaradılmışdır. O, hər bir işçinin, onun işinin, hər hərəkət edən və onun hərəkətinin yaradıcısıdır.

Uca Allah buyurur:

قال تعالى: ﴿اللَّهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾ [الزُّمَر: ٦٢]

“Allah hər şeyin Xaliqidir. O, hər şeyi Qoruyandır.”⁶

- Kim qədərə iman edərsə, Allaha təvəkkül edər və Ona tərəf dönər. Xeyirin hamısı Allahın yanındadır.
- Qədərə iman edən şəxs şəriətdə icazəli səbəblərdən də yapışar. Çünki bu özü də qədərdəndir. Səbəblərə fikir verməmək ağılın naqisliyi, səbəblərə təvəkkül etmək isə tövhiddə naqislikdir.⁷
- Kim qədərə iman edərsə, onun nəfsi, bunların qədər olduğunu bildiyi üçün təskinlik tapar və müsibətlər anında səbir edər.

⁶ əz-Zumər surəsi, 62-ci ayə

⁷ Məcmu fətava 8/70

Uca Allah buyurur:

قال تعالى: ﴿مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ ﴿٢٢﴾ لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ [الحديد: ٢٢ - ٢٣]

“Yer üzündə baş verən və sizin başınıza gələn elə bir müsibət yoxdur ki, Biz onu yaratmamışdan əvvəl o, Yazıda (müəyyən edilmiş) olmasın. Şübhəsiz ki, bu, Allah üçün çox asandır. (Allah bunu) əlinizdən çıxana kədərlənməyəsiniz və Onun sizə verdiyinə (həddindən artıq) sevinməyəsiniz deyə (belə izah edir). Allah heç bir özündən razını, özünü öyənə sevmir.”⁸

⁸ əl-Hədid surəsi, 22-23-cü ayə